

Modern teknik och nykter underhållning

- A. En modern dator innehåller ett antal olika komponenter. De flesta datorer, åtminstone om de är tänkta att spela spel på, har ett speciellt kort vars syfte är att visa bild på skärmen med hög upplösning och hög uppdateringsfrekvens. Det finns bara ett fåtal olika företag som tillverkar kretsar av detta slag i stor skala. **Vad heter den tillverkare som har sitt säte (bl a) i Santa Clara i USA och vad kallas deras senaste kort-serie som släppts under hösten 2020?**
- B. Datorspel kommer i alla former och färger och har sagts vara en anledning till att ungdomar idag dricker mindre alkohol än tidigare. En genre bland datorspelen är så kallade "MMORPG". Ett av de mest långlivade spelen släpptes i sin ursprungliga form (i USA) hösten 2004 och spelas fortfarande av miljontals spelare världen över, den totala speltiden för alla spelare uppgår till nästan 6 miljoner år!! **Vad heter den senaste expansionen för detta spel som lanseras hösten 2020?**
- C. Vissa händelser i verkligheten förekommer också i datorspelens värld och vice versa. 2005 inträffade en händelse i spelet i fråga B) som chockade spelsamhället och som påminner i stora drag om dagens samhällsutveckling, så till den grad att forskning om spelhändelsen används för att förstå det som händer idag runt om i världen. **Vad kallas den här händelsen och vad heter forskarna som skrev om händelsen?**

A _____

B _____

C _____

Utvandrarna

Fram tills 1930 var Sverige ett utvandringsland, det var fler som flyttade ut än som flyttade in. Mellan 1860 och 1930 utvandrade 1,4 miljoner svenskar, de flesta till Nordamerika. Utvandringen kom att prägla både det svenska samhället och de länder dit svenskar invandrade.

- A. Olof Bergström han inte bara med att 1879 grunda den första logen av IOGT i Sverige. 1882 blev han en av de många svenskar som utvandrade till Förenta staterna. Där grundade han en stad på Nebraskas prärie. **Vad fick denna stad för namn?**
- B. I en välkänd nyckelroman som skildrar beatgenerationen liftar huvudpersonen till Denver och blir avsläppt i Bergströms svenskkoloni. **Vad heter romanen?**
- C. Även om de flesta utvandrarna hamnade i Förenta staterna har det också förekommit att svenskar slagit sig i andra länder. Efter storstrejken 1909 blev många arbetare svartlistade och kunde inte få arbete. I Kiruna valde vissa av dem, kanske påverkade av propaganda från tidningen Norrskensflamman, att emigrera. **Till vilket land?**
- D. Detta gåtfulla geni med bacillskräck var inte bara Sveriges främsta folkrörelseforskare utan även expert på emigrationen till Amerika. **Vad hette han?**

A _____

B _____

C _____

D _____

Nykter historia i nya landet

En krog, i en stad på USA:s östkust, spelar en viktig roll i framväxten av den moderna nykterhetsrörelsen.

På den krogen grundade ett antal drinkare (drunkards på engelska) under 1800-talets första hälft en kamratkrets med syfte att fortsättningsvis avhålla sig från allt alkoholdrickande och att med gemensamma krafter stödja varandra men också att sprida idén om avhållsamhet från alkohol till en vidare krets.

- Vilken dag och vilken månad träffades männen och grundade kamratkretsen?
- Gruppens namn har flera härledningar, men kan tydligt associeras med en av USA:s delstater. Till vilka andra delstater i USA gränsar denna stat?
- Hur många var männen i den ursprungliga gruppen?
- Vad hette krogen?

A _____

B _____

C _____

D _____

EU-kommissionen

Det finns en tydlig koppling mellan alkohol och cancer och IOGT-NTO är en av många organisationer som hoppas att EU-kommissionens nya cancerstrategi ska flytta fram positionerna i frågan. I processen att ta fram den nya strategin har Kommissionen organiserat flera typer av samråd och remissrundor. I Kommissionens stora enkät i maj var till exempel många medlemmar med och skickade in svar som privatpersoner. Men redan i mars kunde intresserade organisationer skicka in detaljerad feedback på Kommissionens färdplan inför den nya cancerstrategin, det var det många som gjorde utöver IOGT-NTO.

- A. Hur många inlägg fick Kommissionen in på färdplanen om den nya cancerstrategin under mars månad?**
- B. En av många organisationer som skickade ett inlägg är lobbyorganisationen "Medicinal Cannabis Europe". Vad har deras inlägg för referensnummer?**
- C. Medicinal Cannabis Europe är ett typexempel på en organisation som låtsas representera gräsrotter men som egentligen finansieras och drivs av stora företag. På engelska har fenomenet fått ett namn med fotbollskoppling. Vad kallas en sådan typ av organisation? Och vad heter den PR-firma som administrerar organisationen Medicinal Cannabis Europe?**

A _____

B _____

C _____

Slovakien

Slovakien fick 15 juni 2019 sin första kvinnliga president. Hon heter Zuzana Caputova och innan valet hade hon inte haft någon politisk karriär. Däremot var hon advokat, engagerad i det civila samhället och miljöaktivist. I elva år har hon synts i spetsen för en offentlig kampanj mot en deponi som skulle förvärra förorening av mark, luft och vatten i Pezinok - staden hon kommer ifrån. År 2013 avgjorde den högsta domstolen att deponin bröt mot miljönormer och var olaglig. Tack vare detta arbete vann Caputova Goldman Environmental Prize.

- A. Vilken känd miljöaktivist har hon jämförts med?**
- B. Vilken händelse i Slovakien fick Zuzana Caputova att bestämma sig för att kandidera till och delta i presidentvalet?**
- C. Presidentvalet 2019 var avgörande och vinnaren skulle komma att symbolisera antingen nytt hopp för demokratin eller status quo och fortsatt korruption. Innan valet trodde väldigt få att Slovakerna skulle rösta fram en kvinna till en av de högsta politiska positionerna i landet och många bad Caputova att hoppa av så att den andra demokratiska kandidaten skulle få större chans att vinna. Caputova hade från början väldigt låg igenkänningsfaktor, men hennes stöd växte för varje medborgarsamtal, och hon vägrade att lämna kampanjen. **Vad heter kandidaten som drog sig ur valet och istället gav sitt stöd till Caputova?****

A _____

B _____

C _____

Hållbara utvecklingsmål

År 2015 kom världens länder överens och antog 17 Hållbara utvecklingsmål. Målen gäller alla länder och ska jobbas på alla nivåer – i kommuner, nationellt och internationellt. De berör alla tre dimensioner av hållbar utveckling – sociala, ekonomiska och miljömässiga.

Alkoholproblem spelar en stor roll i att hindra hållbar utveckling. Movendi International har gjort en gedigen analys som används även av WHO, som säger att vi inte kommer nå 14 av de 17 målen om vi inte använder alkoholpolitiska lösningar för att förebygga och minska skador som alkohol orsakar i vårt samhälle.

- A. Hur många bilresor runt jorden motsvarar föroreningen orsakat av den årliga ölproduktionen i Australien?**
- B. Hur många liter vatten behövs för att tillverka en liter vin?**
- C. När det gäller hållbar utveckling saknar många länder pengar för att kunna ställa om sitt samhälle och introducera processer som skulle hjälpa oss att komma närmare målen. Vi vet att evidensbaserat alkoholpolitiska lösningar bidrar till bättre ekonomi. Vad har WHO räknat ut för avkastning för varje dollar investerat i alkoholpolitiska åtgärder?**

A _____

B _____

C _____

Sporthistoria

- A. År 1913 bildades detta anrika lag på Hotell Lugnet. **Vad heter laget?**
- B. Första gången som denna förening vann SM-guld skedde det helt otippat då de året före varit ytterst nära att ramla ur högsta serien. **Vilket år skedde detta?**
- C. Hur många fler gånger har laget lyft den pokal som segrarna fick härbärgera fram till dess att nästa vinnare korats?
- D. Vad hette denna pokal och varför byttes den ut?

A _____

B _____

C _____

D _____

Film

- A. En av 90-talets populära filmer var Basic Instinct med Michael Douglas och Sharon Stone i de ledande rollerna. I en av filmens biroller finner vi en person som också har en biroll i en väldigt populär amerikansk TV-serie där kärnan bestod av fyra vänner. Vilket är denne skådespelares riktiga namn?
- B. Vilket yrke har hen i Basic instinct?
- C. Vad heter den amerikanska TV-serien där hen har en annan biroll?
- D. Vilket rollnamn och vilket yrke har hen i TV-serien?

A _____

B _____

C _____

D _____

Vårt internationella arbete

I OGT-NTO-rörelsen har haft utvecklingssamarbeten i Thailand sen 80-talet och för att stödja det arbetet har flera olika kampanjer gjorts. I början av samarbetet var det Orkidé-kampanjer och idag är vi med i Världens barn.

- A. Vilken svensk världsmästare tränade i Thailand under några veckor på 90-talet för att vara med och spela in en informationsfilm för Orkidé-kampanjen?
- B. I OGT-NTO-rörelsens profilprojekt för årets Världens Barns insamling var APCYF och deras arbete med att hjälpa statslösa barn med att få ID handlingar och utbildning. **I vilken provins och distrikt implementeras det projektet?**
- C. 2020 är I OGT-NTO-rörelsen en av de organisationer som får ta del av insamlade medel. **Hur många organisationer utöver I OGT-NTO-rörelsen ingår i Världens barn-samarbetet?**

A _____

B _____

C _____

Buddhism

- A. Vilken är den enda stat i Europa med en buddhistisk majoritet?
- B. Vilka är de två huvudgrenarna av buddhism?
- C. En ny-buddhistisk rörelse i Thailand var ledande i demonstrationerna i mot den thailändska regeringen 2008, vad heter den?

A _____

B _____

C _____

Var redo för folkbildning!

Sedan hösten 2019 har NBV en ny förbundsrektor. NBV, som bildades 1971 genom en sammanslagning av Sveriges tre äldsta studieförbund, firar snart 50 årsjubileum. Samtidigt firar snart NBV, genom att det äldsta av de tre bildades 1894, ett 130 års jubileum. Godtemplarordens studieförbund bildades under Godtemplarordens 15 årsjubileums storlogemöte i juli detta år. Syftet var att "genom planmässigt anordnade föreläsningar och därmed förbundna självstudier i allmännyttiga och allmänt utbildande ämnen samt genom spridande av gedigen folklitteratur, bidra till utbredandet af en sund upplysning bland vårt folk"

Storlogemötet 1894 tillsköt 250 kronor till verksamheten det första året, valde en styrelse med fem ledamöter och två suppleanter med ledamöterna Edvard Wavrinsky, Oskar Petersson, Alfred Ahlström, J. Ahlén samt suppleanterna Anders Pers och V.A. Rinander. Vidare valde storlogemötet den första studiedirektorn (motsvarar dagens förbundsrektor) som skulle vara självskriven i styrelsen och fungera som dess ordförande.

- A. Vad hette den förste studiedirektor om valdes 1894?**
- B. I vilken stad höll Godtemplarorden sitt storlogemöte 1894?**
- C. NBVs nuvarande förbundsrektor har tidigare arbetat på "världsscoutbyrå" I vilken stad ligger detta kontor?**
- D. Det första studieförbundet fick så småningom namnet Godtemplarordens studieförbund. De två följande var Nationaltemplarordens Studieförbund och Blåbandets studieförbund. Vilka år bildades de?**

A _____

B _____

C _____

D _____

Gårdsförsäljning?

Under oktober 2020 släppte IOGT-NTO en ny rapport med titeln "Gårdsförsäljning – Alkoholindustrins trojanska häst". Rapporten utreder bland annat vad gårdsförsäljning i praktiken skulle innebära samt att Sveriges största alkoholföretag spenderat stora pengar i lobbykostnader för att driva på för gårdsförsäljning.

- A. I vilken bok och versrad (avrundning till närmaste 10-tal) beskrivs den trojanska hästen i Homeros uppföljare till Illiaden, enligt William Cowpers översättning från 2008?**
- B. En viktig poäng gårdsförsäljningsrapporten gör är att alkoholproducenter varken behöver odla eller producera alkoholen själv, utan alla råprodukter kan köpas in. Hernö gin, en av Sveriges största gintillverkare, köper in både sina enbär och sin råalkohol, **men från vilka två länder?****
- C. Gårdsförsäljningsrapporten avslöjar också att frågan ej rör landsbygden utan snarare kan jämföras med garageförsäljning i stan". Det fanns 118 spritproducenter i Sverige år 2020, **hur många av dessa ligger i Stockholms län?****

A _____

B _____

C _____

Bilar från förr

På andra sidan Atlanten närmare bestämt i Amerika har det funnits flera stora biltillverkare, bl.a. var Detroit tidigare en stad där många av det större bilfabrikanterna hade fabriker som började gå sämre när mer miljövänliga/ bränslesnåla bilar tillverkades och importerades till USA.

- A. 1966 gjordes ett samarbete mellan bilindustrin och ett av de internationellt stora hyrbilsföretagen, det blev en populär hyrbil och totalt tillverkades 1001 bilar under 1966 års samarbete. **Nämn namnet på bilen & modellen?**
- B. Det flesta biltillverkare hade fjädringssystem med så kallade Spiralfjädrar fram på bilarna mellan 1960 – 1979, det var dock en av biltillverkarna som använde sej av ett annat system i framvagnen på vissa modeller. **Nämn namnet på fjädringssystemet?**
- C. 1959 hade en amerikanskbiltillverkare samarbete med en italiensk designer, bilarna 100 st till antalet tillverkades/ byggdes i Italien. När bilarna sedan lastades och skulle skeppas till Amerika tappades 1 bil i vattnet så endast 99 bilar anlände slutdestinationen (Amerika) **Nämn bilmärke & modell?**

A _____

B _____

C _____

Vart kommer bokstäverna ifrån?

För poäng krävs att alla bokstävers härkomst anges. 1 poäng/rad

A

B

C

A _____

B _____

C _____

Fru Johansson och Fru Andersson

Fru Johansson bor i Karlstad och ska åka till Örebro. Samtidigt ska fru Andersson som bor i Örebro åka till Karlstad. Sträckan mellan deras båda hem är 128 km. Eftersom de båda ska ut och åka samma dag och fru Andersson ska lämna 20 kg fina nyplockade viktoriaplommon till fru Johansson tänker de att de kan överlämna det värdefulla godset när de möts på vägen mellan de två städerna. De startar båda kl 11.00 på söndagen från sina respektive hem.

Fru Andersson åker i sin Nissan Micra med en genomsnittlig hastighet på 60 km/h medan fru Johansson tar sin snabba Porsche och färdas med en genomsnittlig hastighet på 75 km/h.

- A. Hur många kilometer (avrundat till hela km) från Örebro kommer de att mötas?
- B. Vad kommer klockan att vara när de möts (avrundat till hel minut)
- C. Med tanke på godset, vilken månad är det sannolikt att detta möte äger rum?

A _____

B _____

C _____

Biljakter vi minns

Filmskapare har i alla tider haft häftiga scener med bilar inblandade. En riktig actionrulle måste ha en riktig biljakt.

- A. En mycket känd film från 1991 handlar om två kvinnor som bestämmer sig för att lämna staden och ge sig ut på landet. Omständigheter gör att de tvingas på flykt från polisen och det blir en kamp mellan liv och död. Slutscenen är att kvinnorna kör över ett stup med sin bil. **Vilken är filmen?**
- B. Här söker vi en TV-serie som sändes i 118 avsnitt, varav drygt hälften var svart-vita. Huvudrollen körde en svensk bil med kultstatus. **Vilken var bilen?**
- C. Här söker vi en modernare film som kom 2006. Några av huvudkaraktärerna heter Blixten McQueen, Chick Hicks, Sally Carrera och Doc Hudson. **Vem gjorde den kvinnliga huvudrollens röst i den svenska versionen?**

A _____

B _____

C _____

Accent

Att Accent är IOGT-NTO:s medlemstidning vet ni säkert redan. Tidningen grundades när NTO:s och IOGT:s medlemstidningar, slogs samman. Idag finns förutom papperstidningen Accent också sajten accentmagasin.se som publicerar nyheter varje vardag, och Accentpodden, för den som gillar att lyssna på reportage.

- A. Vad hette NTO:s och IOGT:s tidningar, och hur det kom sig att tidningen fick sitt nuvarande namn Accent?
- B. Namnge de fem senaste chefredaktörerna för Accent i kronologisk ordning (inklusive nuvarande)
- C. Accents chefredaktör är också ansvarig utgivare för allt innehåll som publiceras i papperstidningen, på accentmagasin.se och i Accentpodden. **Vilken instans tillsätter Accents chefredaktör?**
- D. Om man som privatperson anser sig ha lidit skada av en publicering i Accent (som är ansluten till det medieetiska systemet i Sverige), **till vilken instans kan man anmäla detta och få sin sak prövad?**

A _____

B _____

C _____

D _____

Musik ska byggas utav glädje....

Chords: B $\flat$, F7/C, B $\flat$ /D, B $\flat$, B $\flat$ /A, Gm, Gm/F

Lyrics:
 Ing - en - ting kan va - ra i all e - vig - het, al - la vet att un - der - bart är kort -
 För nå 'n an - nan öpp - nas då en möj - lig - het, som ett plöts - ligt vår - regn i ap - ri - l...

- A. Den här passagen inleder ett känt stycke ur en musikal. De svenska upphovspersonerna har förutom denna, även skrivit musiken till två andra kända musikaler. En av dessa två andra musikaler innehåller ett ortsnamn. **I vilken kommun ligger denna ort och vilket år hade denna musikal (med ortsnamnet) premiär?**
- B. Den kvinnliga huvudrollen i musikalen i fråga A har visserligen spelats av flera personer, men en person är nära förknippad med rollen och har spelat den på scen i 4 år, sjungit in musikalen på skiva och framfört musiken i både Carnegie Hall och Royal Albert Hall. Denna kvinna har förstås medverkat i andra musikaliska sammanhang också, t ex en film från tidigt 2000-tal, där hon sjöng en låt som var med på Svensktoppen det året. **Vilket är kvinnonamnet i den låttiteln, tillika filmkaraktärens förnamn?**
- C. I texten till noterna i exemplet ovan finns även namnet på en sång från 1955, skriven av en svensk humorist som hann skapa otroligt mycket musik och skratt under sin livstid. Av hundratals, om inte tusentals sånger, så är det en som handlar om problemen som uppstår kring kärnan av en frukt som är omöjlig att öppna. **Vad är det latinska namnet på trädet som frukten kommer från och vilken typ av godis nämns i det stipendium som personen instiftade på 1980-talet?**

A _____

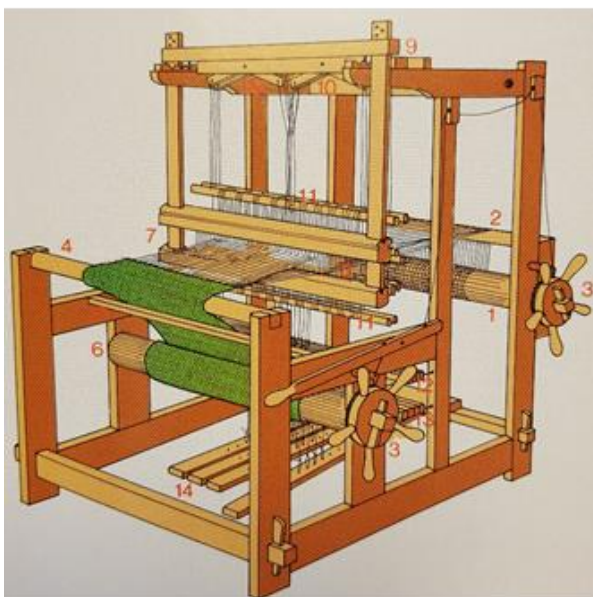
B _____

C _____

Mattor

Allt vi gör med händerna är väl handarbete, men här kommer lite frågor av mer klassisk karaktär.

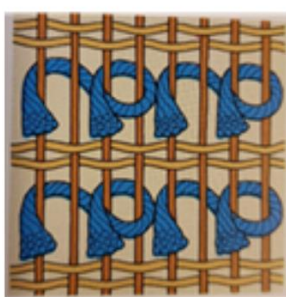
- A. Vävstolar ser lite olika ut och för de som inte är insatta - rena mysteriet. **Namnge delarna 2, 4 och 6.**

- B. Att knyta mattor kräver stor fingerfärdighet och många års träning. **Vad kallas följande mattknutar:**

1

2

3

- C. 2019 var det 100 år sedan konstnären Märta Måås-Fjetterström öppnade sin verkstad. **Vad tillverkade hon främst och var låg verkstaden?**

A _____

B _____

C _____